

Панасюк Н. Л.

м. Луцьк

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАТЬ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті подано аналіз науково-теоретичних положень щодо формування економічних знань для майбутніх інженерів-педагогів, розкривається мета професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів вищих технічних навчальних закладів. Вирішується основне завдання процесу професійної підготовки, яке полягає в усвідомленні особистості головної суспільної цінності як для себе, так і інших у розвитку професійної самосвідомості та професійних інтересів майбутніх фахівців. Висвітлено проблему професійної підготовки майбутніх фахівців та місце в ній інженерно-педагогічної підготовки.

Ключові слова: *інженер-педагог, професійна підготовка, економічні знання.*

Постановка проблеми

Серед наукових досліджень із проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців особливе місце посідає інженерно-педагогічна підготовка.

Метою і результатом професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів вищих технічних навчальних закладів, як підкреслюють учені, є певний тип самостійної людини, а саме кваліфікований фахівець, підготовлений до включення в стабільне виробниче середовище, що потребує певних знань і навичок.

Основним завданням, яке вирішується у процесі професійної підготовки, є усвідомлення особистістю себе й іншої людини як головної суспільної цінності, розвиток професійної самосвідомості та професійних інтересів майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу

Відомий учений Е. Зеєр підкреслює, що інженер-педагог — це фахівець з вищою освітою, що здійснює педагогічну, навчально-виробничу, організаційно-методичну діяльність із фахової підготовки учнів у системі професійно-технічної освіти, а також кваліфікованих робітників на виробництві. Інженера-педагога характеризує широкий педагогічний профіль, він спроможний виконувати функції майстра виробничого навчання й викладача спеціальних технологій і загальнотехнічних дисциплін [7].

З огляду на викладене, можна стверджувати, що майбутній інженер-педагог — це фахівець з вищою освітою, який може виконувати свої професійні функції як у педагогічній, так і в інженерній діяльності.

Мета інженерно-педагогічної освіти полягає в задоволенні потреб суспільства в професійних освітанських послугах, які забезпечуються шляхом підготовки висококваліфікованих викладачів технічних дисциплін. Система цієї освіти, як підкреслює О. Коваленко, унікальна за своєю суттю і дає можливість сформувати такого гармонійно розвиненого фахівця, який поєднує в собі інженерно-педагогічні вміння, пов'язані зі

здатністю розв'язувати технічні завдання, системно мислити, проектувати та конструювати технічні будови, знатися в питаннях економіки, охорони праці певної галузі; вміння працювати з людьми, організовувати навчальний процес у професійному навчальному закладі [9, 38].

Отже, інженерно-педагогічну підготовку можна визначити як спеціально організований процес спільної діяльності викладачів і студентів, спрямований на створення раціональних навчальних умов для підготовки педагогів різних освітніх рівнів і профілів, спроможних здійснювати соціально-професійну і виробничо-технологічну діяльність у вищих навчальних закладах різних рівнів акредитації, а також у професійно-технічних навчальних закладах, навчально-курсових комбінатах, школах і на виробництві [9].

Учений Е. Зеєр, розробляючи психологічну структуру діяльності інженера-педагога, доводить, що їй властиві такі функції: навчальна (формування в учнів професійних умінь і навичок), виховна (формування професійної спрямованості особистості учнів), розвивальна (розвиток сенсомоторної, інтелектуальної, емоційно-вольової сфер учнів), методична (підготовка, забезпечення і аналіз навчально-виховного процесу), виробничо-технічна (налагодження виробничо-технічних засобів, розроблювання технічної і технологічної документації, керівництво технічної творчості) [7].

Науковець Г. Карпова вважає, що діяльність інженера-педагога є за своєю суттю педагогічною діяльністю. Тому його функції подає у вигляді двох груп: перша — загально педагогічні функції, які включають навчальну, виховну і розвивальну; друга група функцій є допоміжною, операційною за характером, до яких відносить конструктивну, організаторську, гностичну, комунікативну, виробничо-технічну [8]. Тієї ж думки дотримується Е. Зеєр. Але до функцій операційного характеру він також включає методичну та діагностувальну функції [7].

Пропонує об'єднати функції діяльності інженерно-педагогічних працівників у три групи А. Джантіміров: до першої, окрім функцій навчання, виховання і розвитку учнів, він відносить мобілізуючу функцію; до другої — конструктивну та дослідницьку функції; до третьої — організаторську і комунікативну функції [5].

До функціональної структури професійної діяльності інженера-педагога О. Коваленко включає проектно-конструкторську, технологічну, організаційно-виховну та науково-дослідницьку функції, які вона розглядає в межах інженерної та педагогічної діяльності [9]. Л. Тархан наголошує на необхідності виокремлення ще й таких функцій інженерно-педагогічної діяльності, як організаційно-управлінську або технологічну, планово-виробничу та методико-діагностувальну [14].

Обґрунтував систему професійно-педагогічних умінь, якими повинні володіти інженери-педагоги, Е. Зеєр [7, 36–37]. Окреслені вміння, як наголошує Е. Зеєр, є підґрунтям для визначення обсягу знань інженерів-педагогів.

В. Кулешова зазначає, що під час підготовки інженера-педагога особливу увагу слід приділяти оволодінню пошуково-дослідницькими вміннями та всіма групами умінь, які належать до їх складу, а саме: пошуково-мобілізаційні, конструктивні, пошуково-інформаційні, аналітико-інтелектуальні, прогностичні, дослідницько-творчі, рефлексив-

ні, оцінювальні. Пошуково-дослідницькі уміння, на думку В. Кулешової, є показником не лише якості майбутньої професійної діяльності інженера-педагога, а й рівня професійного розвитку фахівця [12].

У психолого-педагогічних дослідженнях проаналізовані види діяльності (навчальна, виховна, виробничо-технічна, організаційно-інженерна, професійно-інженерна) інженера-педагога [1]. Підкреслюється, що навчальна і виховна діяльності мають у своєму складі однакові елементи, а саме: проектування, реалізацію дидактичних проєктів на практиці і подальший аналіз їхньої ефективності. Виробничо-технічна діяльність інженера-педагога, як підкреслює А. Ашерів, характеризує його самостійність і зрілість як педагога, його уміння дохідливо і наочно доносити до учнів матеріал, що викладається на заняттях. Організаційно-інженерна та професійно-інженерна види діяльності пов'язані з розроблюванням комп'ютерних технологій опрацювання інформації, програмуванням, з роботою із будь-яким професійним програмним продуктом [1, 23].

Характеризуючи вказані складові, науковці відзначають, що професійна спрямованість інженера-педагога має проявлятися, насамперед, у постійному прагненні до удосконалення та опанування все нових знань і вмінь. Складовими цієї спрямованості є соціально-професійні орієнтації, професійно-педагогічні інтереси, мотиви педагогічної діяльності та самовдосконалення, професійно-педагогічні позиції особистості. Структура професійно-педагогічної компетентності інженера-педагога повинна відповідати, як наголошують учені, структурі його професійно-педагогічної діяльності. Професійно важливі якості особистості інженера-педагога обумовлені трьома процесуальними рівнями його психічної діяльності (когнітивним, комунікативним, регуляторним).

Концептуальна ідея польської дослідниці Є. Нероби ґрунтується на тому, що організація професійної підготовки інженерів-педагогів у вищих технічних навчальних закладах має враховувати соціально-економічні чинники, що впливають на модернізацію системи освіти і визначають її ефективність, сучасні світові тенденції у підготовці інженерів-педагогів у вищих навчальних закладах, вимоги до професійної підготовки фахівців у контексті європейської інтеграції та змін на ринку праці. Зміст і форми організації професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів мають враховувати як тенденції глобалізації, так і тенденції економічного розвитку конкретної країни, забезпечувати належний якісний рівень у підготовці інженерів-педагогів, потрібний для подальшої професійної діяльності, спрямованої на підготовку висококваліфікованих виробників, які є людським капіталом в економічному поступі країни. Як зазначає Є. Нероба, специфіка професійної підготовки фахівців вищих технічних навчальних закладів Польщі полягає в можливості забезпечення поєднання здобуття технічної і психолого-педагогічної освіти, спрямування останньої на подальшу успішну педагогічну діяльність у професійних навчальних закладах [13].

Із огляду зазначеного доречно нагадати про концепцію інваріантності змісту професійно-педагогічної освіти, розроблену російськими вченими В. Ледньовим [12] та П. Кубрушко [11]. Феномен інваріантності полягає у варіативності структури професійної підготовки, що об'єднує галузеву (інженерну, економічну) та психолого-педагогічну підготовку. Такий інваріант структури професійної підготовки майбутніх фахівців,

на думку вчених, забезпечує ефективність професійного розвитку особистості.

У наукових дослідженнях значна увага приділяється вивченню особливостей у застосуванні компетентнісного підходу в підготовці майбутніх інженерів-педагогів. Так, у наукових дослідженнях Л. Тархан доведено, що дидактична компетентність інженера-педагога — це інтеграційна якість (характеристика) його особистості, що визначає коло повноважень і функцій у сфері освітньої діяльності: розкриває закономірності засвоєння знань, умінь і навичок, сутність процесу формування переконань і досвіду; обсяг і структуру змісту освіти та сприяє удосконаленню методів й організаційних форм навчання, виховує людину в процесі навчання. Сутність дидактичної компетентності, як підкреслює Л. Тархан, реалізується через її функції (пізнавально-гносеологічну, інтеграційну, регулятивну, інваріативну) та різновид дій, через які проявляються вміння. Переконливо доведено, що складовими структури вказаної компетентності є: діяльнісний, когнітивний, операційно-технологічний, особистісний, ціннісно-мотиваційний і рефлексивний [14, 18]. Л. Тархан обґрунтовано теоретичні основи моделі інженера-педагога. Ці основи відображують специфіку педагогічної праці; вимоги до особистісних якостей, які мають професійне значення; характеристики інтелектуальної, емоційної і соціальної сфер особистості, що істотно впливають на результат педагогічної діяльності [14, 19]. У дослідженні також доведено, що формування дидактичної компетентності інженера-педагога забезпечується використанням інноваційних технологій, які передбачають розроблювання системи інтегрованих знань та умінь у застосуванні їх на практиці; впровадженням якісно нових технологій навчання з використанням комп'ютерних технологій на основі міждисциплінарних зв'язків, технічних засобів з урахуванням інженерної і педагогічної компоненти, проявів здібностей у сучасному інформаційному просторі, в якому процес навчання набуває компетентнісно-діяльнісного характеру [14, 22].

Дослідниця О. Сердюкова розглядає проблему підвищення ефективності підготовки інженерів-педагогів на основі компетентнісного підходу, що передбачає формування педагогічної компетентності майбутніх фахівців на початковому етапі підготовки у ВНЗ. В основі організації такого навчання та формування його змісту покладено основні функції, завдання та види педагогічної діяльності інженера-педагога у закладах професійно-технічної освіти, складові його педагогічної компетентності. Завдяки цьому, як зазначає О. Сердюкова, стає можливим більш конкретний та ґрунтовний опис вимог до знань, умінь, навичок та якостей майбутніх інженерів-педагогів. Тому на початковому етапі підготовки інженерів-педагогів у навчальному закладі необхідно вирішити низку завдань, зокрема, сформувати у студентів інженерно-педагогічних спеціальностей чітке уявлення про сутність майбутньої педагогічної діяльності та мотиви до оволодіння професією педагога у системі професійної освіти; сприяти позитивному налаштуванню на отримання необхідних знань, умінь, навичок; навчити студентів самостійно здійснювати комунікативну взаємодію з іншими суб'єктами навчального процесу, а також оцінювати та коригувати власні досягнення в навчанні.

Відомий учений А. Ашероф підкреслює необхідність у формуванні професійно важливих якостей майбутнього інженера-педагога як складової його проектної культури. За його визначенням, проектна культура фахівця передбачає гармонійний роз-

виток проектних знань, умінь та навичок роботи в професійній сфері і професійно важливих якостей особистості, які забезпечують успішність у професійній діяльності [1].

Продовженням цієї ідеї є дослідження С. Данилишиної, яка розглядає теоретико-практичні аспекти формування професійної свідомості майбутніх інженерів-педагогів у контексті професійної підготовки. Автор підкреслює, що розвиток професійної свідомості є психологічною детермінантою у забезпеченні професіоналізації майбутнього інженера-педагога. Вона окреслює професійну свідомість інженера-педагога як важливий психологічний механізм професійного становлення, що охоплює всі прояви свідомості особистості майбутнього фахівця, які пов'язані з професійною діяльністю та визначаються місцем і значенням цієї професії в структурі суспільства, ставленням особистості до професії, уявленнями щодо себе як фахівця [4].

У дисертаційному дослідженні А. Войнаровського економічна підготовка розглядається як вироблення в студентів чіткого уявлення про наукові закономірності розвитку ринкової економіки, особливості ринкових відносин, цілеспрямоване формування у майбутніх фахівців економічних знань, високої організованості та творчої ініціативи, підготовки їх до високопрофесійної праці, вироблення навичок використовувати економічні знання в навчально-виховній діяльності [2; 7]. Дослідник доводить, що психолого-педагогічні технології навчання є основним компонентом формування, розвитку та збагачення професійно-економічних знань студентів. Також у процесі дослідження А. Войнаровський дійшов висновку, що концептуальною тенденцією розвитку вказаних технологій є врахування індивідуальності, психологічної структури майбутнього фахівця, проявів активності студента, ролі самоуправління [2].

У дисертаційному дослідженні С. Хоменко [15, 7] доведено, що оволодіння майбутніми інженерами-педагогами економічними знаннями в умовах науково-технічного прогресу, переходу виробництва до ринкових відносин потребує розроблювання відповідної методики формування цих знань. Водночас ця методика будується шляхом використання певних технологій навчання, а саме: мотиваційної (мотиваційний етап), формування нових знань (орієнтувальний етап), формування й засвоєння діяльності (виконавський етап), контроль сформованих дій (контрольно-коригувальний етап). До того ж використовувались й допоміжні технології навчання (за формою організації навчальної діяльності — групова й фронтальна; за орієнтацією на рівні засвоєння — репродуктивна, проблемно-розвивальна, евристична, творча; за ставленням до суб'єкта навчального процесу — критеріально орієнтована; за призначенням — для процесу теоретичного та практичного навчання, навчального проектування, самостійної роботи). На особливу увагу заслуговує розроблене С. Хоменко положення про використання чотирирівневої структури цілей у формуванні економічних знань для майбутніх інженерів-педагогів. Так, перший рівень передбачав формування знань назв і взаємозв'язків економічних категорій, показників економічної діяльності, властивостей економічних об'єктів, методів їх дослідження; другий рівень — формування знань у визначенні економічних понять, сутності процесів і явищ, алгоритмів розрахунків економічних показників; третій — формування знань для здійснення аналізу економічних

об'єктів, видів факторів впливу на економічні об'єкти і способів їх урахування у процесі схвалення економічних рішень, способів зміни відомих алгоритмів економічної діяльності стосовно конкретних вихідних умов; четвертий — формування знань для способів оцінювання економічних об'єктів за критеріями, визначеними самостійно, узагальнення інформації на самостійно обраній основі принципів визначення шляху вирішення нових нестандартних завдань механізму перетворення об'єктів відповідно до завдань діяльності [15].

Викладений матеріал свідчить про те, що у наукових дослідженнях визначено поняття «інженер-педагог» та обґрунтовано мету інженерно-педагогічної освіти; розроблено психологічну структуру діяльності інженера-педагога та функції цієї діяльності; обґрунтовано систему професійно-педагогічних умінь майбутніх інженерів-педагогів; удосконалюються концепції інваріантності змісту підготовки інженерів-педагогів. Водночас слід констатувати, що проблема формування економічних знань майбутніх інженерів-педагогів недостатньо розроблена у теорії і методиці професійної освіти.

Результати аналізу наукових джерел дають змогу вирізнити існуючі підходи до визначення поняття «знання». Так, у філософському енциклопедичному словнику це поняття розглядається як перевірений суспільно-історичною практикою і засвідчений логікою результат процесу пізнання дійсності, адекватне її віддзеркалення у свідомості людини у вигляді уявлень, понять, суджень, теорій.

На особливу увагу заслуговує науковий підхід до тлумачення поняття «знання», зроблений П. Копніним. Учений стверджує, що перше визначення досліджуваного феномену повинно фіксувати місце знань у процесі суспільного життя людей. У цьому випадку знання — необхідний елемент і передумова практичної діяльності людини. Друге визначення обумовлюється абсолютизацією існування ідеї деякого предмета до його практичного створення як окремого моменту в трудовій діяльності людини. Сутність цього визначення: знання — це сукупність ідей людини, в яких виражено теоретичне оволодіння нею предметом. Далі П. Копнін підкреслює, що знання як відбиття — це не копіювання предмета в якихось матеріальних формах, не створення предмета-двійника, а форма людської діяльності, що визначається властивостями й закономірностями предмета, взятими в їх розвитку. Викладене обумовлює ще одне визначення поняття «знання», а саме: це форма діяльності суб'єкта, в якій доцільно, практично спрямовано відображені предмети, процеси об'єктивної реальності [10, 15–21]. Запропоновані визначення поняття «знання», як наголошує П. Копнін, дають змогу сформулювати як узагальнення таке: знання як необхідний елемент і передумова практичного ставлення людини до світу є процесом створення ідей, які цілеспрямовано та ідеально відображують об'єктивну реальність у формах її діяльності та існують у вигляді певної мовної системи [10, 26].

Відомий психолог В. Давидов підкреслює, що правомірно розглядати знання, з одного боку, як результат мисленнєвих операцій, який імпліцитно містить їх у собі, з другого — як процес отримання цього результату, у якому знаходить своє вираження функціонування мисленнєвих операцій. Відповідно, терміном «знання» одночасно можна позначати і результат мислення (відображення дійсності), і процес його отримання (мисленнєві операції).

На увагу заслуговує підхід до визначення поняття «знання», який у педагогічній психології пропонує Л. Столяренко. Вона підкреслює, що це поняття багатозначне і має декілька визначень, що обумовлено функціями, які реалізують знання. Вказаний феномен визначається як частина свідомості, як загальне відображення предмета, як спосіб упорядкування дійсності, як деперсоніфікована форма вираження сутності речей, як продукт і результат пізнання, як спосіб відтворення в свідомості об'єкта, який вивчається.

Відомий український педагог С. Гончаренко визначає поняття «знання» як особливу форму духовного засвоєння результатів пізнання, процесу відображення дійсності, яка характеризується усвідомленням їхньої істинності. Далі вчений підкреслює, що знання виражаються в поняттях, судженнях, умовиводах, концепціях, теоріях. Знання виконують важливі соціальні функції: а) матеріалізуються в певні технічні пристрої, технологічні процеси і, таким чином, служать виробництву; б) перетворюються на переконання і є керівництвом до практичної дії. Знання, які передаються шляхом цілеспрямованого навчання, підкреслює С. Гончаренко, мають бути, насамперед, суворо науковими. Невід'ємними якостями справжніх знань є їх систематичність, усвідомлювання, осмислювання. Знання, виступаючи складовою світогляду людини, значною мірою визначають її ставлення до дійсності, моральні погляди й переконання, вольові риси особистості, характер. Вони є одним із джерел нахилів й інтересів людини, необхідною умовою для розвитку здібностей, обдарувань [3, 137]. Результати аналізу літератури показують, що підхід С. Гончаренка до визначення поняття «знання» використовується й іншими дослідниками.

Переїдемо до з'ясування сутності поняття «економічні знання». Так, вивчаючи питання формування цих знань в учнів, Л. Новікова дійшла висновку, що вказаний феномен — це є перевірений практикою результат пізнання економічної дійсності, адекватне відбиття її в мисленні учнів через сукупність уявлень, понять, суджень, теорій, ідей. У дослідженні А. Шуканової це поняття уточнюється і розглядається як форма духовного засвоєння результатів пізнання економічної діяльності, які науково дібрані для здійснення загальної економічної освіти і відображаються у свідомості учнів у цілісній системі уявлень, понять, суджень, фактів, законів, теорій економічної науки та дійсності.

В. Зайчук підкреслює, що основне завдання економічних знань, які здобувають студенти, — формування у них нового мислення економічними поняттями в умовах ринкових відносин [6, 48]. Зміст цих знань дослідник розглядає як систему навичок та вмінь, спрямованих на вироблення знань фахівцем, його світогляду, поглядів та переконань. В. Зайчук виокремлює такі функції економічних знань для студентів: пізнавальну (спрямовану на розкриття ними можливостей пізнання та свідомого використання економічних законів, а також усвідомлення істотних зв'язків між явищами і закономірностями праці у різних сферах функціонування суспільства); регулятивну (базується на логічному обґрунтуванні правових норм і правил відповідного виду суспільних відносин, приватної та державної власності; правильного ставлення до економічних інтересів; виховання діловитості, ощадливості, ініціативності; вміння працювати тощо); со-

іально-перетворювальну (забезпечення творчої участі студентів в організації суспільно корисної продуктивної праці, створенні студентських об'єднань на зразок малих підприємств, кооперативів, бригад та інших форм) [6, 49].

Висновки

З огляду на викладений аналіз науково-теоретичних положень формування економічних знань майбутніх інженерів-педагогів, розкрити мету професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів вищих технічних навчальних закладів, ми визначаємо авторське поняття «економічні знання», яке розуміємо як духовну форму засвоєння результатів пізнання економічної дійсності, що відображаються в свідомості студентів у вигляді системи понять, суджень, умовиводів, концепцій, теорій та є основою формування економічного мислення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ашеро́в А. Т. Введення в спеціальність інженера-педагога комп'ютерного профілю: навч. посіб. / А. Т. Ашеро́в, О. Е. Коваленко, С. Ф. Артюх. — Х. : УІПА, 2005. — 224 с.
2. Войнаровський А. М. Дидактичні умови формування економічних знань у студентів вищих педагогічних навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.09 «Теорія навчання» / А. М. Войнаровський. — Луцьк, 2005. — 21 с.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. — К. : Либідь, 1997. — 376 с.
4. Данилишина С. І. Психологічні особливості професійної свідомості інженера-педагога / С. І. Данилишина // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПНУ. — К., 2010. — Т. XII, ч. 5. — С. 116–120.
5. Джантіміров А. Ю. Багаторівнева підготовка інженерно-педагогічних кадрів для професійно-технічних навчальних закладів : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А. Ю. Джантіміров. — К., 2007. — 20 с.
6. Зайчук В. О. Розвиток мислення у процесі засвоєння економічних знань / В. О. Зайчук. — К. : Навч. книга, 2003. — 87 с.
7. Зеер Э. Ф. Формирование содержания психологической подготовки студентов инженерно-педагогических специальностей / Э. Ф. Зеер // Содержание подготовки инженеров-педагогов: сб. науч. трудов. — С. : СИПИ, 1987. — С. 56–65.
8. Карпова Г. А. Функции инженера-педагога как источник формирования содержания его подготовки / Г. А. Карпова // Содержание подготовки инженеров-педагогов : сб. науч. трудов ; Свердлов. инженерно-пед. ин-т. — Свердловск, 1987. — С. 47–55.
9. Коваленко О. Е. Методика професійного навчання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. Е. Коваленко. — Х. : НУА, 2005. — 360 с.
10. Копнин П. В. Логические основы науки / П. В. Копнин. — К. : Наук. думка, 1968. — 283 с.

11. Кубрушко П. Ф. Содержание профессионально-педагогического образования / П. Ф. Кубрушко. — М. : Высш. шк., 2001. — 236 с.

12. Леднев В. С. Научное образование / В. С. Леднев. — М. : Моск. гос. агроинж. ун-т, 2001. — 45 с.

13. Нероба Є. Професійна підготовка інженерів-педагогів у вищих технічних навчальних закладах Польщі : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Є. Нероба. — К., 2004. — 382 с.

14. Тархан Л. З. Теоретичні і методичні основи формування дидактичної компетентності майбутніх інженерів-педагогів : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. д-ра пед. наук : 13.00.04. «Теорія і методика професійної освіти» / Л. З. Тархан. — К., 2008. — 42 с.

15. Хоменко С. В. Методика формування економічних знань у майбутніх інженерів-педагогів засобами комп'ютерних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.02. «Теорія та методика навчання» (технічні дисципліни) / С. В. Хоменко. — Х., 2008. — 14 с.

Панасюк Н. Л.

НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОЛОЖЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗНАНИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ-ПЕДАГОГОВ ВЫСШИХ ТЕХНИЧЕСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

В статье раскрываются цель и результат профессиональной подготовки. Решается основное задание процесса профессиональной подготовки, которое заключается в осознанности личностью себя и другого человека как главной общественной ценности, развитие профессионального самосознания и профессиональных интересов будущих специалистов. Раскрыта проблема профессиональной подготовки будущих специалистов и место в ней инженерно-педагогической подготовки.

Ключевые слова: инженер-педагог, профессиональная подготовка, экономические знания.

Panasyuk N. L.

NAUKOVO-TEORETICNI STATUTES OF FORMING OF ECONOMIC KNOWLEDGES OF FUTURE ENGINEERS-TEACHERS OF HIGHER TECHNICAL EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

A purpose and result of professional preparation open up in this article. The basic task of process of professional preparation, which consists in realized personality itself and other man as a main public value, development of professional consciousness and professional interests of future specialists, decides. Exposed problem of professional preparation of future specialists and place in it engineer-pedagogical preparations.

Key words: engineer-teacher, professional preparation, economic knowledges.